

Verkiezingsprogramma

2010 - 2013

Geloofwaardige politiek

De SGP stáát ervoor

Inhoud

1. Veiligheid	XX
2. Beheer Openbare Ruimte	XX
3. Economische Zaken	XX
4. Educatie en opvoeding	XX
5. Sport	XX
6. Cultuur	XX
7. Werk en Inkomen	XX
8. Maatschappelijke Dienstverlening	XX
9. Zorg	XX
10. Ruimtelijke Ontwikkeling en Wonen	XX
11. Milieu en Landschap	XX
12. Bestuur en Organisatie	XX
13. Dekkingsmiddelen	XX

Voorwoord

Geachte burger van Ede,

Op D.V. 3 maart 2010 worden er weer verkiezingen gehouden voor de gemeenteraad. Wij verwachten dat u gaat stemmen. Het is de moeite waard uw stem daadwerkelijk te laten horen. Omdat het gaat om zaken die juist voor u van belang zijn. Het gaat om úw leefomgeving, úw veiligheid, voldoende voorzieningen voor iedereen, goede wegen en fietspaden en – niet in de laatste plaats – gaat het ook om een aanvaardbaar belastingniveau. Voor deze en andere lokale zaken wil de SGP zich inzetten.

De SGP wil dat doen vanuit een bepaalde visie. Samenleving komt die visie erop neer, dat er bij het besturen van de gemeente blijvend aandacht geschonken wordt aan waarden en normen. Dat is de belangrijkste basisvoorwaarde voor een goed samenleven van burgers. Waarden en normen zijn het cement van onze samenleving. Daarom is het van belang waaraan die waarden en normen ontleend zijn. Voor de SGP is dat de Bijbel. De Bijbel is het Woord van God, onze Schepper, een Boodschap voor alle mensen. Ons programma draagt de titel: Geloofwaardige politiek. De SGP stáát ervoor. Hiermee wordt onder andere bedoeld een betrouwbare overheid die dienstbaar is. Klip en klaar doen wat je zegt. De SGP wil duidelijk laten zien waar ze voor staat. Geloofwaardig, zegt ook iets over de waarde van het geloof.

In de Bijbel worden, door middel van de Tien Geboden, richtlijnen gegeven voor het dagelijks leven, als het ware een christelijk politiek programma in een notendop. Dat programma heeft het welzijn van iedereen op het oog: iedere burger heeft er een plaats in. Kortom, een programma dat, naar onze vaste overtuiging, voorwaarde vormt voor de kwaliteit van onze gemeente.

Voor een goed functioneren van het gemeentebestuur is het van belang dat de overheid betrouwbaar, geloofwaardig, maar ook herkenbaar is. In de titel van dit programma wordt dit nog eens benadrukt als we het hebben over Geloofwaardige politiek, de SGP stáát ervoor. Dat heeft alles te maken met geloofwaardigheid en betrouwbaarheid. De SGP vindt dat niet zomaar. In haar visie is de overheid ingesteld door God om alles in deze maatschappij in goede banen te leiden. Trefend wordt dat in de Bijbel weergegeven wanneer de oorsprong van de overheid beschreven wordt: de overheid is er ‘u ten goede’. En omdat het gemeentebestuur een instelling van God is, hecht de SGP sterk aan het openen van de raadsvergaderingen met een gebed tot God, het ambtsgebed.

Om haar taken uit te kunnen voeren, moet de overheid met voldoende middelen uitgerust worden. Dat betekent echter tegelijkertijd dat er op de overheid een belangrijke verantwoordelijkheid rust. De overheid mag van de burger vragen zich aan de regels te houden die zijn vastgesteld, maar de overheid moet zelf ook het goede voorbeeld geven. De overheid moet zichzelf aan die regels houden! Een overheid moet consequent zijn, en ook wel eens ‘nee’ durven zeggen tegen een burger of burgers. Dat alles komt de betrouwbaarheid en de geloofwaardigheid van de politiek ten goede. Het gaat D.V. 3 maart om de kwaliteit van úw gemeentebestuur. Ú moet zich als burger thuis voelen in deze mooie gemeente. Hiervoor wil de SGP zich dan ook inzetten de komende vier jaren. Niet alleen, maar samen met u.

Daarom: Stem Geloofwaardige Politiek, Stem SGP! Geloofwaardige politiek. De SGP staat ervoor.

Namens het bestuur van de Gemeentelijke Kiesvereniging van de SGP in Ede,

Inleiding

Een partij met principes die elke dag actueel zijn

Politiek is elke dag actueel. De krant staat er vol van. Elke dag vragen andere onderwerpen om aandacht, om een visie, om een beslissing. Alleen dit verkiezingsprogramma geeft al een indruk van de veelheid en veelzijdigheid van aandachtsgebieden. Hoe zit dat met politici? Waarop baseren zij hun standpunten? Hoe komen zij tot een visie? Eens in de vier jaar en vooral: elke dag opnieuw?

Tijdloos

De SGP prijst zich gelukkig dat zij er principes op na houdt die tijdloos zijn. Eeuwenoud, en toch elke dag actueel. Principes die in het verleden ook voor de overheid het onvoorwaardelijke uitgangspunt waren. We geloven vast dat de verloedering en verkillig in de maatschappij een gevolg is van het loslaten van die principes. De Bijbelse normen zijn duidelijke en heilzame regels voor onze samenleving. In deze inleiding leggen we u graag kort uit waar de SGP voor staat én hoe de Tien Geboden voor ons concreet worden.

De betekenis van ‘Staatkundig’ en ‘Gereformeerd’

Zoals u weet, staat SGP voor Staatkundig Gereformeerde Partij. Een toelichting. Staatkunde is de wetenschap die – simpel gesteld – zich onder meer bezighoudt met de vraag, hoe een land moet worden bestuurd. De SGP heeft daar als ‘staatkundige’ partij een antwoord op. Het woord ‘gereformeerd’ verwijst naar de kerkhervorming – de Reformatie – die in 1517 in Duitsland begon. In ons land is de hervorming met name gestempeld door de opvattingen van het calvinisme. Het belangrijkste beginsel van de hervorming was: terugkeer tot Gods Woord. Vanuit dat Woord formuleerde Calvijn een visie op de overheid. En daar wil de SGP bij aansluiten. Zij wil het land besturen overeenkomstig de Bijbelse beginselen. Met andere woorden: de SGP streeft door middel van deelname aan het parlementaire systeem naar een maatschappij die overeenkomstig Bijbelse, door God Zelf aangegeven normen is ingericht. En dat vanuit de vaste overtuiging dat een onvoorwaardelijk gehoorzamen aan Gods geboden heilzaam en zegenrijk is voor alle mensen.

Tien Geboden in de praktijk

Dit uitgangspunt ontzenuwt de gedachte dat de SGP er maar is voor een beperkt gedeelte van ons volk en dat de partij zichzelf buiten de samenleving plaatst. Daarom is het verwijt dat de SGP op zondag niets toestaat en geen rekening houdt met de rest van de samenleving een onjuiste weergave van de werkelijkheid. De SGP wil juist de overheid en samenleving onomwonden blijven wijzen op de beginselen van Gods Woord. Het is juist goed om volgens Gods geboden te leven. De nu volgende voorbeelden spreken voor zich.

1^e gebod: Gij zult geen andere goden voor Mijn aanzicht hebben

Kernwoorden: liefhebben, eerbied

Uitwerking

- God is de Heere van de schepping. Gebruik zorgvuldig de schepping, met voorkoming van uitputting en overproductie
- De SGP is geen voorstander van het vestigen van moskeeën
- God regeert de wereld (politiek).
- Heb God lief en niet het geld. Winst is een levensmiddel geen levensdoel
- Het eigen ego is een afgod. Breng offers aan God, niet aan de zakelijke carrière.

2e gebod: Gij zult u geen gesneden beeld, noch enige gelijkenis maken, van hetgeen boven in den hemel is, noch van hetgeen onder op de aarde is, noch van hetgeen in de wateren onder de aarde is.

Gij zult u voor die niet buigen, noch hen dienen; want Ik, de HEERE uw God, ben een ijverig God, Die de misdaad der vaders bezoekt aan de kinderen, aan het derde, en aan het vierde lid dergenen, die Mij haten; En doe barmhartigheid aan duizenden dergenen, die Mij liefhebben, en Mijn geboden onderhouden.

Kernwoorden: rechtvaardigheid, respect, gezag

Uitwerking

- Toets telkens weer uw politieke spreken aan het Woord van God.
- Is uw God wel de God van de Bijbel.
- Ga niet op in materialisme en geef geen ruimte aan aanstootgevende en Godonterende cultuuruitingen.

3^e gebod: Gij zult den naam des HEEREN uws Gods niet ijdelijk gebruiken; want de HEERE zal niet onschuldig houden, die Zijn naam ijdelijk gebruikt.

Kernwoorden: gehoorzaamheid, gerechtigheid, toewijding

Uitwerking

- Vloek niet.
- Misbruik Gods naam niet ter vergroting van de eigen handel en gebruik geen merknamen of reclame-uitingen met religieuze bijklank.
- Eerbiedig Gods naamrecht absoluut.
- Gebruik Gods Naam met eerbied. Ook in het politieke debat.

4^e gebod: Gedenkt den sabbatdag, dat gij dien heiligt. Zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen; Maar de zevende dag is de sabbat des HEEREN uws Gods; dan zult gij geen werk doen, gij, noch uw zoon, noch uw dochter, noch uw dienstknecht, noch uw dienstmaagd, noch uw vee, noch uw vreemdeling, die in uw poorten is; Want in zes dagen heeft de HEERE den hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat daarin is, en Hij rustte ten zevenden dage; daarom zegende de HEERE den sabbatdag, en heiligde denzelven.

Kernwoorden: rust, verantwoordelijkheid

Uitwerking

- De zondag is bij uitstek de dag om bezig te zijn met de zaken die Gods Koninkrijk aangaan.
- Breng balans in arbeid en rust, met aandacht voor de zondagsrust.
- De economie van de Bijbel staat haaks op de 7 x 24-uurseconomie van de moderne maatschappij.
- Denk niet alle uren aan facturen. Tijd is geen geld, tijd is genade.
- Zaken 's zondags gesloten.
- Voorkom dat gesubsidieerde instellingen op zondag open zijn.

5^e gebod: Eert uw vader en uw moeder, opdat uw dagen verlengd worden in het land, dat u de HEERE uw God geeft.

Kernwoorden: trouw, respect, gezag, loyaliteit, dienstbaarheid, solidariteit

Uitwerking

- De overheid zorgt voor deugdelijke wetgeving en draagt zorg voor handhaving van wet- en regelgeving.
- Burgers gehoorzamen aan wet- en regelgeving voor zover niet in strijd met Gods geboden.
- Maak geen grof misbruik van dit gebod door als vader uw kinderen te misbruiken.
- Eer je ouders, ook als je mening anders is.
- Vader en moeder representeren samen het gezag dat zij van God ontvangen hebben.
- Het gezin is de hoeksteen van de samenleving.
- Stel u dienstbaar op in onderlinge verhoudingen en respecteer gezagsverhoudingen.

6^e gebod: Gij zult niet doodslaan

Kernwoorden: respect, gehoorzaamheid

Uitwerking

- Breng uzelf noch medeburgers in levensgevaar door roekeloos (rij)gedrag.
- Respecteer het leven. Geen abortus, euthanasie en (kinder) mishandeling.
- Mijd gewelddadige beelden en taal.
- Goede gezondheidszorg en een deugdelijk milieubeleid behoren tot het basispakket van de christelijke politiek.

7^e gebod: Gij zult niet echtbreken

Kernwoorden: trouw, respect, zedelijkheid, integriteit, zuiverheid

Uitwerking

- Bordelen, escortservice en seksinrichtingen moeten geweerd worden.
- Huwelijkstrouw.
- Ga op seksueel gebied goed met elkaar om, zowel binnen als buiten het huwelijk.
- Het huwelijk is een goddelijke instelling die de hele samenleving aangaat. Deze unieke relatie verdraagt geen “alternatieve samenlevingsvormen”.

8^e gebod: Gij zult niet stelen

Kernwoorden: oprechtheid, rechtvaardigheid, gerechtigheid

1 Veiligheid

Uitwerking

- Wees eerlijk met declaraties, ga zorgvuldig met uw (werk)tijd om, bereken meer- en minderwerk correct.
- Hoedt u voor politieke diefstal: met het idee van een collega aan de haal gaan en haar verkopen als uw eigen voorstel.
- Zorg voor een eerlijke en billijke beloning en zorgvuldige inzet van winst uit arbeid en vermogen.
- Eerlijk zakendoen.

9^e gebod: gij zult geen valse getuigenis spreken

Kernwoorden: respect, objectiviteit, integriteit, zorgvuldigheid, transparantie, rechtvaardigheid, oprechtheid, tolerantie

Uitwerking

- Beloof niet meer dan waargemaakt kan worden.
- Maak eerlijke, reële projectvoorstellen.
- Voer geen lastercampagne tegen concurrenten.
- Uit u positief over een collega als daar gereede aanleiding voor is. Dat ligt niet alleen in de politiek moeilijk.
- Roddelen is zonde. Het is een vreugde om goede geruchten door te geven.

10^e gebod: Gij zult niet begeren uws naasten huis; gij zult niet begeren uws naasten vrouw, noch zijn dienstknecht, noch zijn dienstmaagd, noch zijn os, noch zijn ezel, noch iets, dat uws naasten is.

Kernwoorden: respect, gerechtigheid, tevredenheid, soberheid, matigheid, duurzaamheid

Uitwerking

- Bepaal de waarde van uw (on)geluk niet aan het bezit van de burens.
- Aas niet op iemands functie, status of bezit. Jaloezie verduistert de werksfeer.
- Spiegel u niet aan uw naaste, maar aan het Woord van God.
- Exploiteer niet iemands neiging tot begeren. Gebruik geen loterijen als lokmiddel.
- Begeer om naar al Gods geboden te leven.

Bron: Waarden en Normen Wijzer van de RMU

Zo denkt de SGP erover

Veel Edenaren voelen zich niet veilig op straat en dat is een slechte zaak. De SGP vindt dat het gemeentebestuur hier een belangrijke taak in heeft. Veiligheidsbeleid verdient een plaats hóóg op de politieke agenda, omdat elke burger recht heeft op een veilige woonomgeving. De overheid heeft hier een regisserende rol. De SGP beschouwt een integrale benadering én handhaving als de sleutels tot een succesvol veiligheidsbeleid. De SGP ziet het als haar taak om de samenleving op basis van Bijbelse normen en waarden in te richten. De gemeenteraad mag eigen verordeningen opstellen. Met deze verordeningen kan en moet zij voorkomen dat Gods inzettingen worden overtreden.

Hier gaat de SGP aan werken:

Preventie

- Meer toezicht op straat en uitbreiding van het aantal politieagenten en BOA's (buitengewoon opsporingsambtenaren).
- Verhoogde zichtbaarheid van de politie in de buitengebieden.
- Samenwerking tussen buurtbeheer, jeugdwerk en politie bij de aanpak van overlast door hangjongeren, vandalen en criminelen.
- Cameratoezicht in overlastgebieden en preventief fouilleren in uitgaansgebieden.
- Deskundige voorlichting op scholen, onder meer met betrekking tot alcohol en drugs. Hierbij wordt het platform alcohol en jeugd betrokken.
- Opzetten van projecten op het gebied van werkervaring en herscholing.
- Aanrijtijden van brandweer, politie en ambulances moeten binnen de gestelde norm blijven.
- Inzet van de First Responder auto heroverwegen.
- Het zoveel mogelijk weren van mensonwaardige praktijken als prostitutie.
- Géén coffeeshops binnen de gemeentegrenzen.

Handhaving

- De integrale aanpak van veelplegers.
- Schade wordt verhaald op de dader.
- Krachtig optreden bij overtredingen. Bij dit lik-op-stukbeleid moeten de ouders van de betreffende jongeren betrokken worden.
- Om redenen van veiligheid en gezondheid dienen zogenaamde keten niet te worden gedoogd.
- Nauwe afstemming met hulporganisaties over de aanpak van (huiselijk) geweld.
- Optimale benutting van bureau Halt Vallei en Heuvelrug. (Organisatie die minderjarigen een alternatieve straf oplegt, nadat ze door de politie zijn opgepakt, als ze iets fout gedaan hebben).
- Voor het tegengaan van groepsgevijs ontoelaatbaar gedrag moet een samenscholingsverbod ingesteld kunnen worden.
- Verblijfsontzegging voor met name jongeren die overlast veroorzaken.

2 Beheer Openbare Ruimte

Zo denkt de SGP erover

De SGP vindt een prettige en veilige woon- en leefomgeving heel belangrijk. Ede moet zichtbaar schoon en veilig zijn. Het realiseren van een dergelijke woonomgeving is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van overheid en burgers.

Hier gaat de SGP aan werken:

Verkeer

- Het GVVP (Gemeentelijk Verkeer en Vervoer Plan) is uitgangspunt voor verdere uitwerking van Verkeer en Vervoer in de gemeente Ede.
- Voldoende middelen ter beschikking stellen voor het onderhoud aan wegen en maatregelen nemen voor dekking op de lange termijn.
- Hoog onderhoudsniveau en het opstellen van een meerjarenplanning voor het beheer van wegen, straten, paden en trottoirs. Dit om te voorkomen dat hierin een nog grotere achterstand optreedt.
- Bekendmaking en handhaving van verkeersregels.
- Een strooiplan dat de begaanbaarheid van wegen garandeert. In overleg met wijkbeheer kan aanvullend gestrooid worden. Adequaats strooi beleid voor de woonomgeving van ouderen en gehandicapten.
- Handhaving van de snelheid op 80 km per uur op de ontsluitingswegen naar de buitendorpen en wijken, op voorwaarde dat er een naastliggend fietspad is.
- Meer aandacht voor speciale voorzieningen voor ouderen en gehandicapten. Daarnaast signalering bij verkeerslichten en gemarkeerde routes voor visueel gehandicapten.

Fiets

- Waar mogelijk fietspaden aanleggen langs buitenwegen met bovenlokaal verkeer en langs zandwegen.
- Goede en zo mogelijk beveiligde stallingsmogelijkheden voor fietsen.
- Zorg voor veilige schoolroutes door de aanleg of verbetering van fietspaden.

Openbaar Vervoer

- Een openbaar vervoerplan in samenwerking met de Provincie. Dit is noodzakelijk om het openbaar vervoer als alternatief voor de auto te kunnen stimuleren.
- Openbaarvervoerlijnen dienen in ieder geval langs bedrijvenconcentraties te leiden.

- Openbaar vervoer dient afgestemd te zijn op het aanbod.
- Onderzoek naar de mogelijkheid van een transferium net buiten de schil van Ede. Snelle en frequente openbaar vervoerverbindingen naar de omliggende werklocaties en de binnenstad zijn onontbeerlijk.
- Buurtbus en taxi als alternatief voor locaties waar geen openbaar vervoer is.

Groen en onderhoud

- Structureel snoeien van openbaar groen bij bochten en kruisingen, zodat de verkeerssituatie overzichtelijk blijft.
- Nuchtere benadering van het bomenplan en groenvoorzieningen.
- Goed onderhouden en verzorgde bermen. Milieuvriendelijk bermbeheer heeft prioriteit.
- Behoud van het schaarse groen in woonwijken en waar mogelijk uitbreiding van groen.

Wijken en buurten

- Meer bekendheid geven aan wijkgericht werken d.m.v. de pers en open avonden met de burgers in de wijk. Ingestoken wordt op meer bekendheid voor het meldpunt wijkbeheer en het centrale belnummer van wijkbeheer.
- Kleinschalige wijken met, vooral in de buitendorpen, een eigen wijkmeldpunt.
- Burgers die zorg dragen voor een nette, schone en veilige wijk moeten beloond worden.
- Een intensieve campagne om in de wijken meer sfeer en wij-gevoel te brengen.
- Werken met een IBOR niveau zodat wijken in de gehele gemeente zichtbaar schoon zijn.
- Voldoende buitenspeelruimten en speelmogelijkheden voor kinderen.
- Actieve betrokkenheid van verenigingen of buurten bij de realisatie, het beheer en het onderhoud van speelplekken.

Afval

- Een voor de burgers inzichtelijke procedure van afvalinzameling.
- Voldoende inzamelpunten voor afval, zoals vuilnisbakken, in openbare ruimten.
- Een rioleringsplan waarin (de kosten van) aanleg en onderhoud inzichtelijk worden gemaakt. Dit plan moet periodiek worden geactualiseerd om verrassingen te voorkomen.

- Gezamenlijk beheer en onderhoud van de rioolinfrastructuur met andere gemeenten. Dit is efficiënt en biedt schaalvoordelen.
- Intensievere samenwerking tussen de gemeente en het waterschap.

Begraven

- Voldoende en gepaste gelegenheid om te begraven. De algemene begraafplaatsen moeten goed onderhouden worden.
- Uit piëteit en ten behoeve van de rouwverwerking zo lang mogelijk wachten met het ruimen van graven.
- Volledige medewerking bieden aan kerkgenootschappen (en dergelijke) die begraafplaatsen aanvragen.
- Erkenning van de rechten van eigenaren van graf-ruimten op begraafplaatsen die buiten gebruik zijn.
- Voor iedereen betaalbare grafrechten: deze hoeven niet kostendekkend te zijn.
- Vormen van lijkbezorging als cremieren, as verstrooien en vriesdrogen zijn van oorsprong heidense gebruiken en niet in overeenstemming met de Bijbel. Hieraan wordt geen medewerking verleend, evenmin als aan zaken als de stichting en exploitatie van crematoria en urnenmuren.

3 Economische Zaken

Zo denkt de SGP erover

Economisch beleid heeft alles te maken met de Bijbelse opdracht tot rentmeesterschap. Duurzaam bouwen en bewaren, daar gaat het om. En dat impliceert een sober en matig gebruik van de schepping. De 7x24-uurseconomie moet worden tegengegaan. De SGP vindt het verder belangrijk dat er in Ede een gunstig ondernemersklimaat heerst. Voldoende winkels en een goede bereikbaarheid en toegankelijkheid zijn belangrijk. Ruime parkeermogelijkheden zijn een must.

Hier gaat de SGP aan werken:

Lokale economie

- De werkgelegenheid is de kurk waarop de plaatselijke economie drijft. Als minder bedrijven zich in Ede vestigen dan er vertrekken of sluiten, dan komt de werkgelegenheid in gevaar. Contacten tussen onderwijsinstellingen, bedrijfsleven en middenstand moeten vanuit de gemeente gestimuleerd worden. Een informatiepunt voor bedrijven zal het vestigingsklimaat verbeteren.
- Een klantgerichte benadering van ondernemers. Dat geldt zowel voor startende als gevestigde bedrijven. Een gezonde bedrijfsontwikkeling mag niet worden belemmerd door onnodige bepalingen.
- Een zesdaagse werkweek (van maandag tot en met zaterdag) voor projecten die in opdracht van de gemeente worden uitgevoerd. Deze projecten moeten bij voorkeur door plaatselijke (onder)aannemers en loonwerkers uitgevoerd worden.

Agrariërs

Agrariërs hebben het moeilijk. Door de vele wetten en regels zien steeds meer ondernemers weinig toekomst meer in hun agrarisch bedrijf. Als schaalvergroting en investeringen niet haalbaar zijn, zijn zij helaas genoodzaakt te stoppen. Daardoor dreigt niet alleen werkgelegenheid, maar ook het landelijk karakter van het Edese buitengebied verloren te gaan. Daarom wil de SGP de agrariërs zoveel mogelijk stimuleren om door te gaan c.q. helpen alternatieven te ontplooiën.

- Prioriteit voor de belangen van de agrarische sector.
- Geen onnodige bestemmingswijziging van landbouwgrond voor natuur, landschappelijk of recreatief gebruik. Het door de agrariër beheerde landschap biedt hiervoor voldoende mogelijkheden.

- Ruimte voor zorgboerderijen en samenwerking met re-integratiebedrijven.
- Aandacht voor en stimulering van alternatieve teeltgewassen en biologische (vlees) veehouderijen.
- Een duidelijk Bestemmingsplan Buitengebied, ook als het gaat om vergistingsinstallaties.
- Beperking van kostbare bedrijfsverplaatsingen. Veehouderijbedrijven in extensiveringsgebieden zijn mogelijk wanneer gebruikt wordt gemaakt van bijvoorbeeld ventilatie met een luchtwasser.

Recreatie en toerisme

Ontspanning en recreatie ('er even uit zijn') kunnen bijzonder goed en nodig zijn. Toerisme wint aan belang in de gemeente Ede, op de rand van de Veluwe en met de Hoge Veluwe op haar grondgebied. Bij ontspanningstoerisme en zeker bij uitgaanstoerisme komen de Bijbelse normen en waarden echter niet zelden in het geding. Dit vraagt om voorzichtigheid en duidelijke regelgeving.

- Een weloverwogen en integraal beleid dat de zondagsrust, de bescherming van de natuur en de privacy van de eigen bewoners waarborgt.
- Recreatie en toerisme moet plaatsvinden zonder nadelige gevolgen voor de beroeps- en bedrijfsuitoefening van de eigen bevolking.
- Handhaving met betrekking tot het kamperen bij de boer. In gereguleerde vorm is deze recreatievorm voor agrariërs een alternatieve inkomstenbron.
- Verantwoorde promotie van historisch Ede. Er kan op doordeweekse dagen bijvoorbeeld een vrijwillige gids worden ingezet.
- Bevordering van een aantal recreatiemogelijkheden. De SGP stimuleert met name de ontwikkeling van fiets- en wandelroutes en klompenpaden samen met provincies en gemeenten, en het in stand houden van gezinsactiviteiten zoals natuurbezoek en -onderzoek (Natuur leerpad). Ook de geschiedenis kan hierbij worden betrokken.
- Bij het ontwerp van nieuwe bestemmingsplannen moeten volkstuinen positief bestemd worden.
- Van Toerisme Veluwe – ontvanger van subsidie en dienstverlener voor de gehele bevolking – verwacht de SGP dat zij rekening houdt met de zondagsrust, openbare orde en zedelijkheid.

Bedrijfsterreinen

Bij de situering van bedrijfsterreinen wordt zorgvuldig rekening gehouden met bestaande of geplande woon- en agrarische gebieden. Voorzichtigheid en een nauwkeurige selectie zijn vooral geboden bij de vestiging van overlast veroorzakende bedrijven. Bestaande bedrijven die overlast veroorzaken moeten verplaatst worden naar speciale bedrijfsterreinen. De gemeente reserveert hier middelen voor. De bedrijven die verplaatst worden, moeten voorrang krijgen bij de locatiekeuze op het nieuwe bedrijfsterrein.

Goede communicatie met het lokale en omliggende bedrijfsleven.

- Realisatie van voldoende bedrijfsterreinen, ook in de kleine kernen. Dat biedt mogelijkheden tot groei van binnenuit. De plaatselijke bedrijvigheid moet worden gestimuleerd. Grotere bedrijven kunnen in clusters geplaatst worden.
- Voorkeursbeleid voor milieuvriendelijke bedrijven.
- Maatwerk in het opstellen van bestemmingsplannen.

Food Valley

Food Valley is een initiatief van kennisinstellingen, bedrijven en overheden. Onder deze naam wordt innovatie bevorderd op het gebied van agrifood lifesciences en gezondheid. Food Valley is een economisch-geografisch concept dat de economie in deze regio van Wageningen tot Nijkerk moet versterken. Dat wil zeggen: het versterken van de kenniscluster en het aantrekken van nieuwe bedrijven en instellingen. Daarmee biedt het initiatief enorm veel perspectieven voor hoog- en laagopgeleiden. Het gaat om een toekomstvaste industrie met uitstekende ontwikkelingsmogelijkheden. In voeding en landbouw zijn 700.000 mensen werkzaam. De sector draagt voor meer dan twintig procent bij aan de Nederlandse export. Food Valley verdient daarom alle aandacht.

Detailhandel

- Een goed en verantwoord detailhandelsbeleid is in het belang van burgers, winkeliers en omwonenden.
- Het winkelaanbod in (de gemeente) Ede moet sterker worden. We streven naar een gevarieerd en op elkaar afgestemd aanbod van winkels, met meer specialisme, ook in de buitendorpen.

- De winkels moeten op zondag gesloten zijn; dus geen koopzondagen.
- Er vindt structureel overleg plaats met de ondernemersverenigingen.
- Goede bereikbaarheid: wegen, fietspaden, (achteraf) betaalde parkeerplaatsen, (veilige en overzichtelijke) fietsenstallingen.
- Een terughoudend beleid t.a.v. verdere vestiging van horecagelegenheden.
- Vestiging van grote zaken met volumineuze goederen aan de rand van Ede.
- Ruimte en steun voor streekgebonden producten en startende detaillisten.

4 Educatie en opvoeding

Zo denkt de SGP erover

Onderwijs is investeren in de toekomst. Daarom dient kwalitatief goed en deugdelijk onderwijs een blijvende zorg te zijn van de gemeentelijke overheid. Maar ook dient het onderwijs de mens in staat te stellen de door God aan hem geschonken talenten te ontwikkelen en te ontplooiën.

Naar de opvatting van de SGP hangt het onderwijs ten nauwste samen met de opvoedingstaak van de ouders. Zij zijn in de eerste plaats verantwoordelijk voor 'het onderwijzen of te doen (en te helpen) onderwijzen' van hun kinderen. Daarnaast dienen de ouders zelf het goede voorbeeld te geven.

De gemeente heeft anderzijds een eigen verantwoordelijkheid voor wat betreft de huisvesting en financiering van het lokaal onderwijsbeleid. Het schoolgebouw dient kwalitatief goed onderhouden te zijn, waarbij veiligheid ook een belangrijke factor is.

De openbare scholen zijn nu zelfstandig, maar de gemeente moet ervoor zorgen dat het onderwijs niet strijdt met de Bijbel. De SGP vindt Godsdienstonderwijs op alle scholen van groot belang.

Hier gaat de SGP aan werken:

- Passende onderwijshuisvesting. De problematiek van passende huisvesting mag niet jarenlang vooruitgeschoven worden. Het verdient overweging om bij reële meerjarenprognoses niet onnodig voor één of meerdere jaren naar leegstand te verwijzen.
- Semi-permanente gebouwen dienen zo min mogelijk geplaatst te worden. Als ze toch geplaatst worden, dient het binnenklimaat in deze gebouwen van goede kwaliteit te zijn. Dit laatste geldt overigens ook voor de permanente gebouwen.
- Scholen moeten vrij zijn in hun keuze van al of niet identiteitsgebonden landelijk of regionaal werkende schoolbegeleidingsdiensten en samenwerkingsverbanden als Weer Samen Naar School.
- Effectieve signalering en aanpak van opvoedingsachterstanden en opvoedingsproblemen, waar mogelijk in overleg met de school en Centra voor Jeugd en Gezin. Scholen moeten hierin wel ondersteund worden, omdat signalering in de meeste gevallen op school plaatsvindt. Het belang van het gezin als veilige basis dient benadrukt te worden.
- Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) verdient overweging.
- Erkenning van de schoolidentiteit bij de bestrijding

van achterstanden en bij opvoedingsondersteuning in de vorm van door de scholen georganiseerde opvoedcursussen of ouderbijeenkomsten. Dit laatste dient ook financieel gesteund te worden.

- Een goed niveau van screenings. Schoollogopedie moet permanent op de agendablijven.
- Bevordering van beroepsgerichte volwasseneneducatie. Hierdoor worden de mogelijkheden voor arbeidsreïntegratie vergroot, analfabetisme bestreden en de inburgering van allochtonen bevorderd.
- Ondersteuning van bepaalde vormen van de brede school als instrument voor het bestrijden van achterstanden en het bevorderen van sociale vaardigheden.
- Vormgeving en invulling van de brede school van onderaf. Deelname van instellingen en organisaties is op vrijwillige basis.
- Optimale handhaving van de Leerplichtwet en terugdringing van het voortijdig schoolverlaten.
- Continuering van het huidige vrijwillige spreidingsbeleid. Ouders bepalen zelf welke school hun kinderen bezoeken, op voorwaarde dat zij de regels van de betreffende school respecteren.

5 Sport

Zo denkt de SGP erover

Ontspanning is voor iedereen onmisbaar. Deze ontspanning kan op verschillende manieren verkregen worden. Sport is één van de mogelijkheden, individueel of in teamverband. De gemeente moet ten aanzien van sportfaciliteiten voorwaardenscheppend bezig zijn.

De SGP ziet de zondag bij uitstek als een dag voor rust en bezinning in ons drukke bestaan. Tijd om als gezin en (kerkelijke) gemeente samen te komen. Zondagsportbeoefening dient daarom wat de SGP betreft niet gefaciliteerd te worden. Medewerking aan activiteiten die onevenredig gevaarlijk zijn voor het milieu en de gezondheid en het leven van mensen, wordt niet verleend. Profsport en sport die voornamelijk commercieel mogelijk wordt gemaakt verdienen geen steun van de overheid.

Hier gaat de SGP aan werken:

- Uitgaven dienen in verhouding te staan tot de grootte van de doelgroep.
- Soberheid, doelmatigheid en veiligheid als uitgangspunten bij realisatie van sportaccommodaties en wedstrijdvelden.
- Multifunctionaliteit van sportaccommodaties.
- Voldoende voorzieningen voor gezonde ontspanning. De SGP denkt daarbij aan trapveldjes en veilige speelplaatsen.
- Blijvende mogelijkheid van schoolzwemmen.
- Grote sportevenementen die een onevenredig hoge inzet van de politie vragen, dienen niet in Ede plaats te vinden.
- De bezettingsgraad van accommodaties moet omhoog, onder andere door regionale afstemming.

6 Cultuur

Zo denkt de SGP erover

Het is positief wanneer mensen de hun gegeven gaven ontplooiën. Culturele en artistieke vaardigheden behoren tot de gaven die God aan de mensen geeft. We kunnen genieten van hoogstaande kunst op het gebied van onder andere muziek, schilderwerken en architectuur. De rol van de gemeente is hierbij aanvullend. Cultuur kent ook helaas een donkere zijde. De SGP wil culturele activiteiten of kunstuitingen met een godslasterlijk, aanstootgevend of shockerend karakter zoveel mogelijk weren. Voor expositie van kunstuitingen kunnen de openbare ruimten aan kunstenaars worden aangeboden.

Hier gaat de SGP aan werken:

- De SGP bepleit zogenaamde 'terug in de tijd panelen' in wijken/kernen. Op deze panelen kan onder andere een korte historische schets gegeven worden van wat eerder in het gebied aanwezig was.
- Blijvende steun voor gemeentelijke musea. Musea moeten bij Ede en de Veluwe passen. Ontwikkellocatie Ede-Oost is de meest wenselijke om musea te centraliseren. Randvoorwaarde is dat al het mogelijke gedaan moet worden om de huidige musea in de buitendorpen te behouden.
- De gemeente streeft naar vergroting van het historisch besef bij de burgers.
- Een lidmaatschap van de bibliotheek moet voor iedereen toegankelijk zijn. In de openbare bibliotheken worden aanstootgevende, zedenkwetsende boeken, affiches en video's geweerd en op de internetcomputers wordt een filter geplaatst.
- Financiële bijdrage of extra subsidie voor de restauratie of het onderhoud van monumentale panden. Met name gemeentelijke monumenten en beeldbepalende panden moeten in goede staat van onderhoud verkeren. Bij het verstrekken van subsidie wordt rekening gehouden met de economische belangen van de eigenaar.
- Behoud van historische objecten. Dit is zeker van belang waar het kerkgebouwen betreft als gezichts- en identiteitsbepalende elementen.
- Onvoorwaardelijke steun voor het gemeentelijk archief als bron van informatie over het verleden.
- Volledige bescherming van de christelijke cultuur.

7 Werk en Inkomen

Zo denkt de SGP erover

Iedereen moet naar vermogen meedoen aan de samenleving. Mensen hebben daarvoor hun gaven en talenten gekregen. Daardoor is men in staat om zowel in eigen levensonderhoud te voorzien als dienstbaar te zijn aan de naaste en de samenleving.

Voor sommige Edenaren is de kans klein dat zij ooit weer aan het werk komen. Het gaat dan om langdurig werklozen, bijstandsgerechtigden, minder validen, gedeeltelijk arbeidsongeschikten of ouderen. Zij kampen vaak met meerdere problemen. Dit kunnen onder andere problemen zijn op het gebied van financiën. Naar Bijbelse maatstaf heeft de overheid de taak om deze mensen een plaats in de samenleving te geven en een sociaal isolement te voorkomen.

Hier gaat de SGP aan werken:

Werk en bijstand

- Jeugdwerkloosheid moet zoveel mogelijk bestreden worden. Vooral kwetsbare jongeren komen moeilijk aan werk. Bedrijven moeten gestimuleerd worden om scholingstrajecten aan te bieden
- Re-integratietrajecten (de kortste weg naar werk) dienen zoveel mogelijk aan te sluiten bij de persoonlijke situatie van de burger.
- Stichting Voorwerk (een gemeentelijke stichting die verantwoordelijk is voor de uitvoering van re-integratieproducten) verdient steun. Service voor de wijk (in relatie met de WMO) en Re-bike zijn innovatieve projecten die gesteund moeten worden.
- Alleenstaande ouders met jonge kinderen dienen zoveel mogelijk ontzien te worden als het gaat om de sollicitatieplicht.
- Als er sprake is van de gedeeltelijke arbeidsplicht voor alleenstaande ouders met jonge kinderen, dient deze periodiek geëvalueerd te worden.

Sociale werkvoorziening

- Samenwerking met sociale werkvoorzieningen is belangrijk om de re-integratie te bevorderen van mensen met een arbeidshandicap.
- Ruim aanbod van sociale werkgelegenheid door gemeente en bedrijfsleven.
- Voorkeur voor sociale werkvoorzieningen bij het uitbesteden van werk door de gemeente.

Schuldhelpverlening en Kredietverstrekking

- Budgetbegeleiding door de gemeente, als instrument om schuldhulpverlening te voorkomen. Schuldhulpverlening is een gemeentelijke zorgtaak.
- De SGP vindt wachtlijsten in de schuldhulpverlening onacceptabel.
- Een ruimhartig kwijtscheldingsbeleid voor burgers die – buiten hun toedoen – niet meer aan hun financiële verplichtingen kunnen voldoen.
- Korting op de uitkering van mensen die frauderen of waarvan blijkt dat zij niet willen werken.
- Een sociaal vangnet voor het stijgende aantal huishoudens met een inkomen op of onder het sociaal minimum. Schrijnende situaties moeten voorkomen worden. Aan deze minima moet ruimhartig individuele bijstand verleend worden.
- Stille armoede dient de gemeente gezamenlijk met kerken en organisaties aan te pakken.

8 Maatschappelijke Dienstverlening

Zo denkt de SGP erover

Hoewel iedere burger zijn of haar verantwoordelijkheid heeft, dienen wat de SGP betreft kwetsbare inwoners van Ede ondersteund te worden. Dat is een christenplicht: de overheid als een schild voor zwakken en kwetsbaren. Een optimale structuur van maatschappelijke ondersteuning en begeleiding voor deze doelgroep is dan ook gewenst. In de Bijbel wordt ons opdracht gegeven om onze kwetsbare naaste alle hulp te bieden die nodig is. De SGP ziet graag deze richtlijnen als norm voor alle maatschappelijke en sociale voorzieningen. Het bieden van bijvoorbeeld zorg of ondersteuning bij ontwikkeling en vorming gaat niet zonder de vele vrijwilligers en mantelzorgers. Ook zij verdienen onze steun en waardering.

Hier gaat de SGP aan werken:

Gezinsbeleid/Jeugdbeleid

- Ouders zijn als eerste verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind(eren) en het geven van het goede voorbeeld. Kinderen hechten aan geborgenheid en veiligheid. Het gezin dient hernieuwde aandacht te krijgen, immers: een goed gezin is het halve werk!
- Voorzieningen voor kinderopvang waar medische en sociale aspecten aan de orde zijn. Kinderopvang is in de visie van de SGP geen taak van de overheid. De SGP vindt dat kinderen in de eerste plaats bij hun ouder(s) of verzorger(s) een thuis moeten hebben.
- Waar dat aan de orde is, moet de gemeente toezicht houden op de veiligheid van voorzieningen voor kinderopvang.
- Daar waar opvoeding problemen geeft, dient de jeugdzorg adequate en effectieve begeleiding c.q. oplossingen aan te bieden.
- Centra voor Jeugd en Gezin dient een effectieve organisatie te worden en geen ambtelijke molen. Door vroegtijdige signalering, doorverwijzing en gecoördineerde hulpverlening kunnen voor kinderen, hun ouders en de samenleving veel problemen voorkomen en kosten bespaard worden.
- Begeleiding en zorg naar eigen richting (achtergrond/identiteit) is een must.
- Een apart loket Centra Jeugd en Gezin voor de buitendorpen.
- De SGP is er voorstander van het gemeentelijk jeugdbeleid te toetsen op haalbaarheid en effectiviteit.

Vrijwilligers & Mantelzorgers

- Vrijwilligers en mantelzorgers zijn het cement van de samenleving. Facilitering is daarom cruciaal. Kerken kunnen hierin een belangrijke rol spelen.
- Stimulering van vrijwilligerswerk, zonder dwang of drang. Vrijwilligerswerk dient vrijwilligerswerk te blijven.

Integratie

- Het gemeentelijk beleid inzake inburgering (als onderdeel van de Wet participatiebudget, Wpb) dient meer resultaatgericht vorm gegeven te worden. Meet met duidelijke kengetallen de status en voortgang, zodat sturing flexibel en efficiënt kan gebeuren.
- Geen vrijblijvendheid bij inburgering. Het aanleren van de Nederlandse taal en het zich aanpassen aan de joods-christelijke traditie zijn minimumvoorwaarden.
- Inburgeringstrajecten dienen zoveel mogelijk in combinatie met werk aangeboden te worden.
- Stigmatisering van de doelgroep dient bestreden te worden, onder andere door de doelgroep actief aan werk te helpen.
- Het instellen van participatiekoppels (een autochtoon begeleidt een allochtoon gedurende het integratietraject) verdient alle steun, evenals het instellen van een speciale raads werkgroep.
- De gemeente werkt met het rijk mee aan een zorgvuldige uitzetting van uitgeprocedeerde asielzoekers. Asielzoekers die een vergunning hebben gekregen, moeten echter onder meer een woning toegewezen krijgen.

Armoedebeleid

- Armoedebeleid mag geen deactiverend beleid zijn, maar dient juist ondersteunend te zijn.

9 Zorg

Zo denkt de SGP erover

De SGP ziet graag een samenleving waarin mensen zorg dragen voor elkaar. Dit in tegenstelling tot het kille individualisme, waarbij mensen alleen aan zichzelf denken. Naasteliefde behoort centraal te staan. 'Hebt u naaste lief als uzelf', is een oud gebod uit de Bijbel, waaraan de SGP graag handen en voeten wil geven.

Daarom moet er grote aandacht zijn voor allen die niet goed voor zichzelf kunnen zorgen. We denken daarbij aan (chronisch) zieken, gehandicapten, hulpbehoevende ouderen en aan hen die door verslaving aan de rand van de samenleving terecht zijn gekomen.

Bij het bieden van steun kan het zowel om vrijwilligerswerk gaan als om hulp van een professionele instelling. Ook de gemeente heeft een belangrijke taak. De overheid heeft namelijk de zorgplicht om hulpbehoevenden te helpen. Zeker in het kader van de ingevoerde Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Het beleid dat gebaseerd is op deze wet, laat inmiddels zijn invloed gelden op vele beleidsterreinen van de gemeente én in de samenleving zelf.

Hier gaat de SGP aan werken:

Wet Maatschappelijke Ondersteuning

- Er dient sprake te zijn van keuzevrijheid voor de zorgvragers zowel bij hulp in natura als bij een persoonsgebonden budget (PGB).
- De burger moet kunnen kiezen voor de zorginstelling die bij hem/haar past. Kleine en/of identiteitsgebonden instellingen in de gemeente Ede moeten kansen krijgen om hun zorgverlening aan te bieden.
- Kwaliteit van geboden (huishoudelijke) zorg dient in verhouding te staan tot de financiële middelen die daarvoor nodig zijn.
- De SGP vindt het belangrijk dat gehandicapten/ouderen de mogelijkheid hebben zo lang mogelijk thuis in de vertrouwde woonomgeving te blijven wonen. Wij zijn daarom voor een ruimhartige inzet van de benodigde middelen, zoals woningaanpassing en huishoudelijke hulp.
- Betrek maatschappelijke organisaties, instellingen en kerken (bijv. diaconaal platform) actief bij het maken van beleid.
- Duidelijke informatieverstrekking aan burgers door middel van het WMO-loket. Dit (mobiele) loket dient ook in de wijken en kleine kernen van Ede vorm te

krijgen.

- WMO-gelden dienen geoormerkt te worden.

Ouderenzorg

- De gemeente dient adequaat beleid te ontwikkelen om de vereenzaming van ouderen en alleenstaanden tegen te gaan. Kerken kunnen hierbij een actieve rol spelen.
- Zorgverlening in de thuissituatie, zo lang als mogelijk. Meergeneratiewoningen – om ouders en/of familie langer in hun thuissituatie te verzorgen – en woonzorgzones verdienen alle steun.
- Ondersteuning van kind-ouderzorg.
- Het Kulturhus in Wekerom moet zo snel mogelijk gerealiseerd worden.
- De SGP zal op gemeentelijk niveau alles in het werk stellen om in de verpleeghuizen en zorginstellingen euthanasie tegen te gaan.

Gehandicaptenzorg

- Het toegankelijk houden en maken van openbare ruimtes en openbare gebouwen voor burgers met een lichamelijke beperking.
- Bij de middenstand aandacht vragen voor de toegankelijkheid van hun winkels voor burgers met een lichamelijke beperking.
- Optimale dienstverlening. Wachttermijnen moeten bijvoorbeeld zo kort mogelijk zijn.
- Aanpassing van levensgevaarlijke oversteekpunten.
- Betrokkenheid van gehandicapten bij het opstellen van beleid.

Gezondheidszorg

- Goede medische voorzieningen met een grote eerbied voor de beschermwaardigheid van het leven.
- Het platform 'Alcohol en Jeugd' dient actief en voortvarend te werk te gaan.
- Actieplan om de gezondheid van jongeren te verbeteren, zoals voorlichting op scholen over eetgedrag en gevaren van verslavende middelen zoals softdrugs en alcohol.
- Stimuleren van voldoende beweging bij jong en oud.
- De overheid mag niet dwingen tot vaccineren.

Maatschappelijke opvang

- Een actieve rol voor de gemeente op het gebied van dak-, thuislozen- en vrouwenopvang.
- Monitoren van maatschappelijke opvang.

10 Ruimtelijke Ontwikkeling en Wonen

Zo denkt de SGP erover

De gemeente heeft een belangrijke rol in de ontwikkeling van schaarse ruimte. Er moet een harmonieuze verhouding zijn tussen wonen, werken, recreatie, landbouw en natuur. Communicatie tussen bestuur en burgers is op dit terrein van groot belang. Betrokkenheid geeft draagvlak voor beleid én kan onnodige bezwaarschriftprocedures voorkomen.

Hier gaat de SGP aan werken:

- De SGP is voorstander van een actief gemeentelijk grondbeleid, op voorwaarde dat het algemeen belang het uitgangspunt is. Goede voorbeelden zijn woningbouw en infrastructuur. Als er grond verworven moet worden van particulieren, moet alleen in uiterste gevallen onteigening worden toegepast.
- Voorrang bij grondverkoop voor woningbouw voor de inwoners van de gemeente en mensen die sociale of economische binding hebben met Ede.
- De SGP is voorstander van evenwichtige wijkopbouw. Concreet geldt als doelstelling voor nieuw te bouwen wijken 33% goedkope, 33% middeldure, en 33% dure woningen.

Structuur- en bestemmingsplannen

- Het ruimtelijk beleid wordt concreet in de structuur- en bestemmingsplannen. In dit verband is de SGP niet tegen vrijwillige regionale samenwerking, als de belangen van de eigen gemeente maar nadrukkelijk in het oog worden gehouden. Bij de inrichting van de openbare ruimte moet structurele fysieke onveiligheid worden voorkomen, terwijl de bereikbaarheid voor hulpdiensten gewaarborgd moet zijn. Daarom moeten politie, brandweer en HGM (Hulpverlening Gelderland Midden) bij de planvorming worden betrokken.
- Gemeentelijke bestemmingsplannen moeten elke tien jaar geactualiseerd worden, waarbij gestreefd wordt naar plannen met een sluitende exploitatie.
- Overwegen van interactieve beleidsvorming. Door burgers mee te laten denken en praten, wordt het draagvlak vergroot.
- De gemeente moet daarbij niet alleen aanhoren, maar ook daadwerkelijk rekening houden met gefundeerde wensen en verlangens.
- Schadeloosstelling voor eigenaren en gedupeerden.
- Voldoende beschikbare grond voor zelfbouwkavels.

De SGP is voor een onderzoek naar de wensen van mogelijke kopers van vrije kavels. Verder moeten inbreidingslocaties optimaal benut worden, mits er voldoende groen overblijft.

- Het Collectief Particulier Opdrachtgeverschap dient gestimuleerd te worden.
- Inzet van de ruimtelijke ordening als instrument om prostitutie uit de gemeente te weren. De SGP wijst seksinrichtingen en dergelijke af op grond van Bijbelse principes (huwelijksstrouw) én sociale argumenten.
- Het creëren van een agrarisch bedrijventerrein ten behoeve van decentrale energieopwekking zoals vergistingsinstallaties.
- Per jaar moet een projectontwikkelaar de mogelijkheid krijgen om een voorstel in te dienen voor alternatieve woningbouw.

Agrarische bedrijven

- De leefbaarheid en vitaliteit van het buitengebied zijn van groot belang. Bestemmingsplannen mogen geen onnodige beperkingen opleveren voor de agrarische bedrijfsvoering.
- Een reële beoordeling van vergunningsaanvragen voor agrarische en milieutechnische bedrijven.
- De waarborging van een landelijk streekeigen gebied.
- Optimale steun en medewerking voor agrariërs die te maken krijgen met grondonteigeningen, beperkingen van overheidswege of noodzakelijke verplaatsing van hun bedrijf. Sowieso moet de gemeente de land- en tuinbouwsector tegemoet komen.
- Alle aandacht voor daadwerkelijke steunverlening, soepele toepassing van regels en verbetering van de infrastructuur in het buitengebied.

Huisvestingsbeleid

Voor de SGP is de Bijbelse ordening van huwelijk en gezin het uitgangspunt voor het huisvestingsbeleid. Er moet alle ruimte zijn voor gezinshuisvesting. Het betekent concreet dat er voor (aanstaande) echtparen voldoende woningen moeten zijn, maar ook ruime, betaalbare woningen voor gezinnen. Doorstroming en eigen woningbezit moeten gestimuleerd worden. Wat de SGP betreft, komen er meer nieuwbouwwoningen in de buitendorpen en wordt er naar behoefte gebouwd. Er zijn mogelijkheden te over. De plaatselijke bevolking moet hierbij voorrang krijgen. Plezierig wonen heeft niet al-

leen te maken met de kwaliteit van de woning. Minstens zo belangrijk is de kwaliteit van de woon- en leefomgeving. Daarom wil de SGP verloedering en verpaupering van buurten en wijken tegengaan. In dat verband moeten (milieu)hinderlijke activiteiten verplaatst dan wel geweerd worden.

- Samen met woningbouwcorporaties geeft de gemeente invulling aan het volkshuisvestingsbeleid. De basis hiervoor is een convenant. De SGP vindt dat er in dit kader voldoende goedkope woningen moeten zijn én dat de mogelijkheden ten aanzien van vrije keus woningen inzichtelijk moeten worden. Het initiatief voor het verkrijgen van een woning blijft bij de woningzoekende liggen. Verder moet worden nagedacht over de mate waarin sociale huurwoningen verkocht worden.
- Energiezuinig bouwen met (her)gebruik van duurzame grondstoffen en materialen. Duurzaam bouwen dient uitgangspunt te zijn bij alle nieuwbouwprojecten; onder andere door toepassing van zonne-energie, goede isolatie en hergebruik van materialen.
- Voorkom in Ede een bouwcultuur zoals in de Randstad (hoog, vierkant, glas en staal), maar stimuleer groene gebouwen in getrapte vorm met max. 8 bouwlagen, zoals de in Ede al bekende terrasflats. Bij structurele toepassing kan Ede het stadsgezicht van de Veluwe worden.
- Een goed inzicht in de woningmarkt, zodat het huisvestingsbeleid daarop afgestemd kan worden.
- Een voorkeur voor Edese aannemers bij woningbouw in opdracht van de gemeente.
- Waarborging van de werkgelegenheid, verantwoorde woningprijzen en goede kwaliteit van de woonomgeving.

Ouderen en gehandicapten

- De SGP wil rekening houden met de vergrijzing van de bevolking en de wens van ouderen en gehandicapten om zo lang mogelijk zelfstandig te wonen.
- Het volledig benutten van de mogelijkheden op het gebied van aanpasbaar bouwen.
- Realisatie van aanpassingen om inwoning van ouders bij kinderen mogelijk te maken.
- Realisatie of uitbreiding van woon-zorgcomplexen.
- Aangepaste woningen dicht bij het centrum. Zo worden centrumvoorzieningen benut en houden ouderen en gehandicapten contact met de samenleving.

11 Milieu en Landschap

Zo denkt de SGP erover

Als mensen hebben wij de Bijbelse opdracht tot rentmeesterschap. Dat wil zeggen: de zorg voor de schepping. Bouwen en bewaren. Daarbij moeten we als overheid en burgers werken aan een duurzame maatschappij en bescherming van het milieu. De overheid moet duidelijke, wettelijke kaders geven waarbinnen burgers en bedrijven activiteiten kunnen ontplooiën.

Hier gaat de SGP aan werken:

- Duidelijke verantwoordelijkheid voor milieuzorg. Deze mag niet worden overgelaten aan belangen- en pressiegroepen.
- Verder uitbouwen van het zogeheten ‘afkoppelen’ waarbij regenwater niet meer op het riool wordt geloosd.
- Milieuhinderende bedrijven moeten verplaatst worden naar een speciaal ingericht bedrijfsterrein.
- Stimulering van agrarische bedrijfsterreinen ten behoeve van verwerking van agrarische reststoffen.
- Geen extra beperkingen op milieugebied vanuit de gemeente voor agrariërs bovenop reeds bestaande wettelijke beperkingen.
- Actieve betrokkenheid van agrariërs bij natuur- en landschapsbeheer. Agrarische activiteiten moeten gecombineerd worden met het beheer van natuur- en landschapswaarden.
- Een integrale gebiedsgerichte benadering. Alle ruimteclaims (voor wonen, werken, vervoer, recreatie, natuur en landschap) moeten zorgvuldig bekeken worden.
- Voorkomen dat landbouwgrond onnodig wordt bestemd voor natuur, landschappelijk en recreatief gebruik.
- Aanspreken van werkgevers op hun verantwoordelijkheid voor vervoermanagement waarbij het vervoer van werknemers milieuvriendelijker wordt georganiseerd.
- Verdere verfijning en uitbreiding van retoursystemen en hergebruikverplichtingen voor burgers en bedrijven. De Kringloop kan hierbij goede diensten bewijzen.
- Kostendekkende inzameling en verwerking van huishoudelijk afval.
- Stimulering van de toepassing van duurzame energie, onder andere door toepassing van biomassa-installaties en warmte/koude-onttrekking uit de bodem.
- Streng optreden tegen het vervuilen van de openbare ruimte, zoals het illegaal dumpen van afval. De vervuiler betaalt.

ler betaalt.

- Stimulering van milieu- en natuureducatie binnen het basis- en voortgezet onderwijs.
- Een plaatselijke campagne om het milieubesef bij burgers te activeren.
- Als er sprake is van plaatsing van antennemasten, dienen die buiten de woonwijken te komen en niet binnen het bereik van scholen te staan.

12 Bestuur en Organisatie

Zo denkt de SGP erover

De gemeentelijke overheid in Ede moet geloofwaardig, betrouwbaar en herkenbaar zijn. Zij regeert bij de gratie Gods en dat moet tot uitdrukking komen in het ambtsgebed bij het begin van de raadsvergaderingen. De gemeenteraad moet niet alleen reageren en controleren, maar ook actief kaders stellen waarbinnen het college moet opereren. De SGP wil haar functie als volksvertegenwoordiger serieus nemen. Zij zal actief contact onderhouden met burgers, organisaties en bedrijven en deelnemen aan in wijkbijeenkomsten, dorps- en wijkbezoeken, etc.

Hier gaat de SGP aan werken:

- Verbetering van het duaal besturen. De invoering van het dualisme heeft tijd nodig en moet niet gevolgd worden door teveel veranderingen. Het college moet de raad in de positie brengen om doelen en kaders vóóraf te stellen. Bovendien moet de raad in staat gesteld worden om haar controlerende taak goed uit te voeren.
- Een college dat een afspiegeling is van de politieke verhouding in de gemeenteraad (en dus brede steun heeft). Wethouders zijn bij voorkeur burgers uit de eigen gemeente. De SGP streeft ernaar deel uit te maken van het college.
- Inzet van fractievolgers om kadervorming en de interesse in gemeentepolitiek te stimuleren. De fractievolgers moeten op de kandidatenlijst van hun partij staan. Zij hebben zitting in commissies.
- De instelling van dorpsraden of wijkplatforms. Kernen en wijken hebben hun eigen identiteit. Daarom worden deze platforms betrokken bij het beleid dat hun gebied betreft. Ze opereren binnen duidelijke kaders en met afgebakende bevoegdheden.
- Optimaal contact met burgers. Tijdige informatie van burgers. De gemeenteraad en het college moeten alle belangen laten meewegen, óók de belangen van een minderheid. Daarbij geldt dat besluiten niet strijdig mogen zijn met de door God in de Bijbel gegeven regels. Het is van belang dat het gemeentebestuur haar beleid toelicht en uitlegt.
- Statistiek. Hierbij wordt aan burgers steekproefsgevijs hun mening gevraagd over tal van onderwerpen. Een dergelijke enquête maakt duidelijk wat er leeft.
- Acceptatie van het burgerinitiatief. Wat de SGP betreft, mogen burgers onder voorwaarden onderwerpen op de politieke agenda plaatsen. Daarna moet de

gemeenteraad zich erover uitspreken.

- Afwijzing van het referendum. De gemeenteraad is tenslotte door de burgers gekozen om gedurende vier jaar de gemeente te besturen.
- Een slagvaardige en klantgerichte ambtelijke organisatie. Burgers moeten niet van het kastje naar de muur gestuurd worden.
- Uitstekende telefonische bereikbaarheid.
- Bevestiging van ontvangst en een snelle afhandeling van poststukken.
- Beperkte invoering van de digitale gemeente. Niet alle burgers willen of kunnen gebruik maken van digitale diensten. Gemeentelijke diensten mogen niet uitsluitend digitaal worden aangeboden. Dienstverlening via internet mag niet op zondag plaatsvinden.
- Blijvende ruimte voor ambtenaren met gewetensbezwaren om bepaalde taken niet uit te voeren. Het kan bijvoorbeeld gaan om ambtenaren van de burgerlijke stand die bezwaren hebben tegen partnerregistratie of homohuwelijken. Dergelijke gewetensbezwaren mogen geen belemmering zijn om iemand aan te nemen óf aanleiding geven om iemand te ontslaan.
- Voorkomen van zondagsarbeid in gemeentelijke diensten. Arbeid in verband met calamiteiten is hierop een uitzondering.
- Werving van ambtenaren met oog voor de Edese cultuur.
- Een volwaardige plaats voor gehandicapten in het overheidsapparaat van de gemeente.
- Bij de werving van ambtenaren genieten bij gelijke geschiktheid kostwinners de voorkeur.

13 Dekkingsmiddelen

Zo denkt de SGP erover

De opdracht tot rentmeesterschap heeft óók betrekking op het financiële beleid van de gemeente. Weloverwogen beheer is noodzakelijk. Het is de raad die het financiële beleid op hoofdlijnen stuurt. Belangrijke momenten zijn in dit opzicht de behandeling van de Perspectiefnota in het voorjaar en de Programmabegroting in het najaar. Daarnaast moet de behandeling van managementrapportages en de jaarrekening tot bijsturing leiden.

Hier gaat de SGP aan werken:

De onroerende zaakbelasting mag alleen met méér dan de inflatie verhoogd worden, als aantoonbaar is dat forse bezuinigingen een sluitende begroting niet mogelijk maken.

Er moet een evenredige verdeling zijn bij de besteding van financiële middelen. De gemeente heeft een functie voor ál haar burgers.

Het profijtbeginsel: de gebruiker betaalt. Gemeentelijke exploitatiesubsidies zijn in beginsel niet gewenst.

Een kwijtscheldingsbeleid ten aanzien van gemeentelijke heffingen (in het kader van het armoedebeleid).

Een voor de burger heldere tariefstructuur.

Aandacht voor het verkrijgen van subsidies. Subsidies aan derden zijn alleen toegestaan als de doelstellingen van de gesubsidieerde instelling niet strijdig zijn met het gemeentelijke beleid en bovenal niet strijdig zijn met de Bijbel. De subsidiestromen dienen inzichtelijk te zijn.